

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΠΡΙΝ ΤΟ LIVE

ΑΥΤΟ ΤΟ παιδάκι κρύβεται. Κρύβεται πίσω απ' τη μουσική. Αυτή τη μουσική που παίζεται για κάνα δώρο ζωντανά. Και σκεπάζει τη ζωή, τις οικογενειακές φωτογραφίες, τα κόμματα, τις εκκλησίες και τα σχολεία. Τα σκεπάζει με μια παλιά μεταπολεμική κουβέρτα που σε τσιμπάει στα μάγουλα. Και τα σκεπάζει για να μην μπορούν να μας δουν να γινόμαστε άγριοι, να μη δουν τα πρόσωπά μας να παραμορφώνονται σαν των τεράτων στις παλιές ταινίες της Universal, να μη δουν όλο τον εφηβικό ιδρώτα -που δίστασε να χυθεί στην ώρα του- να φεύγει από πάνω μας και να ενώνεται μ' αυτόν του μπροστινού μας.

Αυτό το παιδάκι -ο αφηγητής του *Κράτα το σόου*- κρύβεται από τη ζωή για να γίνει ζωντανό με το δικό του τρόπο. Και παρότι το βιβλίο χωρίζεται σε 18 και μία συναυλίες, η εντύπωση που σου μένει όταν το τελειώνεις είναι πως πρόκειται για 18 και μία μάχες, πως είναι ένα πολεμικό απομνημόνευμα, μια κωμική ροκ-εν-ρολ εκδοχή της *Καρδιάς του σκότους*, του *Ταξιδιού στην άκρη της νύχτας*, του *Αποχαιρετισμού στα όπλα*, των *Γυμνών και των νεκρών*, της *Ζωής εν τάφω*.

Σ' ένα απ' τα πρώτα κεφάλαια το παιδάκι-Μίχος φοράει κρυφά τη στολή του στρατιωτικού πατέρα του και νιώθει μια βαθιά μελαγχολία για το πόσο λίγη τίμια μάχη περιέ-

χει η δουλειά αυτή και πόσο υποκριτικά χειρίζεται τον επαγγελματία ήρωα η «μικροαστική καταστροφή» που έτυχε στα δικά μας παιδικά χρόνια. Ο ίδιος ο πατέρας το ξέρει καλύτερα – και τα δικά του στρατιωτάκια τα έχει ανταλλάξει με μουσικούς σε συναυλίες, τις οποίες παρακολουθεί από στρατηγικά επιλεγμένη θέση επηρεάζοντας με τη βαθιά απωθημένη δύναμή του το αποτέλεσμα.

Ο γιος, λοιπόν, δεν μπορεί παρά να θέλει να πονέσει κάτω ακριβώς απ' το μεγάλο ηχείο, να σκοτωθεί χίλιες φορές και να σκοτώσει, να βρει τη δική του καλά κρυμμένη διμοιρία ανάμεσα σε άλλους δισκολάγνους και συναυλιακηδες, να φτιάξει τα δικά του πολεμικά ρούχα και να κινδυνέψει φορώντας τα, να σταματήσει λίγο για να μιλήσει σ' ένα κορίτσι, να βρει μια «ειδικότητα» που θα του επιτρέπει να 'ναι πάντα στην πρώτη θέση της μάχης, να πάει εκείνος τον πατέρα σαν δικό του γιο μια βόλτα στο στρατόπεδο, να αποχωρήσει τέλος από το χαμό στο τελευταίο κεφάλαιο, μελαγχολικός νικητής σε μια νίκη που δεν έχει καμιά σημασία, κι αυτή είναι η ομορφιά της. Ζωντανός με το δικό του τρόπο.

Είναι γνωστό πως τα live reviews είναι ένα ακαδημαϊκό πλέον είδος δημοσιογραφίας, που συνήθως αυτοαναιρείται από τη σοβαροφάνεια κι απ' τον εγκυκλοπαιδικό ακκισμό του εκάστοτε γράφοντος. Εδώ ο Θεοδόσης -ακριβώς γιατί το κλειδί του βιώματός του καίει τόσο που μπορεί πια να γελάει μ' αυτό- του δίνει μια σπρωξιά προς τη λογοτεχνία.

Καλή ανάγνωση, λοιπόν. Ή καλό gig.

Φοίβος Δεληβοριάς

1

Δεν υπάρχω, δεν υπάρχω,
δεν υπάρχω
Δεν υπάρχω κι είμαι εδώ

KANONIKA ΘΑ έπρεπε να είμαι χαρούμενος. Είναι σαν να παίρνω το αίμα μου πίσω. Ή έστω σαν να παίρνει κάποιος άλλος το αίμα μου πίσω για λογαριασμό μου. Και ποιος μπορεί να είναι πιο κατάλληλος για να πάρει το αίμα σου πίσω για λογαριασμό σου από κάποιον που έχει το ίδιο αίμα με σένα; Από αυτόν που αν ένα βράδυ δεν κυλούσε πιο ζεστό απ' ό,τι συνήθως αίμα στις φλέβες του, δε θα υπήρχες καν εσύ για να κυλήσει αίμα και στις δικές σου;

Δεν έχω την παραμικρή ιδέα πόσες φορές χρειάστηκε να συναυλιαστεί ο πατέρας μου στο Ανοιχτό Δημοτικό Θέατρο Βόλου μέχρι να καταφέρει να βρει τον τρόπο να εντοπίζει τις καλύτερες, τις πιο σωστές -ανάλογα με την εκάστοτε συναυλία πάντα- θέσεις, στις οποίες και θα έπρεπε πάση θυσία να καθίσει πριν την έναρξη της συναυλίας και μέχρι το -πέρα για πέρα- πέρας της. Υποθέτω όσες φορές χρειάστηκε μέχρι να τελειοποιήσει έναν εγκεφαλικό αλγόριθμο ο οποίος αφού στρίμωχνε στο μυαλό του όλα τα απαραίτητα δεδομένα (βλ. μέσο όρο ηλικίας των μελών

του συγκροτήματος που εμφανίζεται, πολιτικές πεποιθήσεις του αρχηγού-τραγουδιστή, μέσο όρο ηλικίας του κοινού, αριθμό αναλογικών οργάνων, πιθανότητες φαλλοκρατικής επίδειξης τους από τους χειριστές τους επί σκηνής ή αλλιώς δυνητική προέκταση των οργάνων των μουσικών από τα μουσικά τους όργανα), του επέτρεπε να τα επεξεργάζεται, για να καταλήξει σε ένα συμπέρασμα που δε σήκωνε την παραμικρή αμφισβήτηση.

Δε θυμάμαι άλλωστε σχεδόν ποτέ τον πατέρα μου να κάνει κάτι εντελώς αυθόρμητα, χωρίς πρώτα να το έχει σκεφτεί καλά, με ανεκδιήγητη και υπέρ του δέοντος ζέση, αφήνοντας μετά αυτή τη σκέψη να «κάτσει» λίγο μέσα του (κάπως σαν τα διάφορα ζυμάρια που η μάνα μου, ακολουθώντας πιστά τις καθαρογραμμένες οδηγίες που διάβαζε στις λαδωμένες και κιτρινισμένες από το συνεχές ξεφύλλισμα σελίδες του μπλε σχολικού τετραδίου με τις συνταγές της δικής της μάνας, άφηνε στο ψυγείο για να φουσκώσουν, πριν τα περιλάβει με τον ταλαιπωρημένο ξύλινο πλάστη), ώστε να μπορέσει εγκαίρως να αποφασίσει με ασφάλεια. Αυτό έχει και τα καλά του και τα κακά του, μόνο που την ύπαρξη των πρώτων θα την έπαιρνα χαμπάρι πολύ αργότερα από αυτή των κατά την έκφραση δεύτερων.

Πάντως αν στα μέσα της δεκαετίας του '80 ήσουν τουλάχιστον τρία χρόνια μακριά από τη δεύτερη δεκαετία της ζωής σου και ένα βράδυ τύχαινε να βρεθείς στο Ανοιχτό Δημοτικό Θέατρο Βόλου ή σε οποιοδήποτε άλλο, ανοιχτό ή κλειστό, δημοτικό ή ιδιωτικό, θέατρο, γήπεδο, οτιδήποτε, για να δεις ζωντανά τον Βασίλη, που ως γνωστόν εσύ, εγώ και όλοι όσοι ξέρουμε έχουμε περάσει μία όχι και τόσο αμελητέα περίοδο της ζωής μας νομίζοντας ότι (τη) ζούμε μόνο για να τον ακούμε, ο πατέρας μου ήταν ο άνθρωπος που θα ήθελες να έχεις δίπλα σου. Και αυτό ακριβώς θα ντρεπόσουν να παραδεχτείς.

Αν ήσουν γιος του πατέρα μου, αν ήσουν εγώ δηλαδή, γιατί εγώ ήμουν (και είμαι ακόμη) ο μόνος γιος του πατέρα μου, θα ντρεπόσουν τόσο που τελικά θα πήγαινες στη συναυλία με το ζόρι. Μεγαλύτερο ακόμη και από αυτό που τραβούσες κάθε φορά που σε ανάγκαζε να μάθεις κολύμπι, στην αρχή πηγαίνοντάς σε σε εκείνη την πλαζ με τα γλιτσιασμένα φύκια στα ρηχά, που θέλοντας και μη τα ένωθες να γαργαλάνε τις πατούσες σου τόσο απειλητικά ώστε από το φόβο σου για τις άγνωστες μορφές ζωής που ήσουν σίγουρος ότι αναπτύσσονταν καμουφλαρισμένες από κάτω τους και αργά ή γρήγορα θα σου επιτίθονταν γιατί πατώντας πάνω τους τους χαλούσες το ζεν μπορεί και να μην κατάφερνες να συγκρατήσεις τα κλάματα και τις μύξες σου και τον μισούσες τον πατέρα σου, και αργότερα πηγαίνοντάς σε στο κολυμβητήριο που δεν είχε βέβαια γλιτσιασμένα φύκια αλλά είχε μέσα στην πισίνα βουτηγμένες μέχρι το λαιμό υπέρβαρες κυρίες με μπουτία φτιαγμένα από φλούδες παραγινωμένου πορτοκαλιού που έτσι όπως επέπλεαν ανέμελες σαν υπερμεγέθεις κουράδες μπορούσαν με όλη τη δυσκίνητη ευχέρειά τους να χαζεύουν και να σχολιάζουν τα παιδάκια που περίμεναν να βουτήξουν (μετά από αυτές) στην κατουρημένη (από αυτές) πισίνα και περισσότερο χάζευαν το πιο ξερακιανό παιδάκι απ' όλα με το αναγκαστικά φαρδύ μαγικό, χάζευαν εσένα δηλαδή που επειδή δεν ήθελες ο πατέρας σου να σου τραβήξει ξανά το αυτί, θα βούταγες τελικά, αφήνοντας το χλώριο να τρυπήσει αφόρητα τους πόρους των ρουθουνιών σου (ένα συναίσθημα όχι και πολύ διαφορετικό από αυτό της κοκαΐνης, θα μπορούσε να παραδεχτεί κάποιος που την έχει δοκιμάσει), προσπαθώντας σχεδόν μάταια να επιπλεύσεις σαν ένα μικρό σκατό.

Αυτό το βράδυ πάντως που ο Βασίλης Παπακωνσταντίνου παίζει ζωντανά στο Βόλο, εγώ είμαι εγώ.

Εγώ ντρέπομαι απόψε το βράδυ. Ντρέπομαι για τα πάντα. Ντρέπομαι που έχουμε φτάσει νωρίς στο Ανοιχτό Δημοτικό Θέατρο Βόλου.

Τόσο νωρίς που οι καλαμποκάδες έξω από αυτό δεν έχουν καν προλάβει να ξεφλουδίσουν τις ρόκες που αργότερα θα παρατάξουν οριζοντιωμένες πάνω από τα πυρωμένα κάρβουνα.

Τόσο νωρίς που όταν ο πατέρας μου δίνει τα τρία εισιτήρια, που φυσικά είχε αγοράσει πριν από τουλάχιστον τρεις εβδομάδες, στην ταμία -με το μπορντό λαχούρ πουκάμισο και την περμανάντ στα μαύρα της μαλλιά να μαρτυρά από μακριά ότι αντί να είναι κλεισμένη στο μικρό κουβούκλιο -ταμείο με τα κάγκελα που το κάνουν να μοιάζει με κλουβί σε μία ρετροφουτουριστική πτέρυγα απομόνωσης, θα προτιμούσε να τα λείι με τη Νίτσα, από τις «Κομμώσεις Νίτσα»- εκείνη μας κοιτάζει όλους μαζί, τον πατέρα μου, τη μάνα μου κι εμένα ανάμεσά τους, και με μία τζούφια έκπληξη λείι και στους τρεις μας (ή μάλλον σε κανέναν από τους τρεις μας): «Νωρίς νωρίς, βλέπω, θα βρείτε εύκολα θέση», για να χαμηλώσει αμέσως μετά λίγο το βλέμμα για να βρει το δικό μου και να μου πει: «ακούς κι εσύ σαν τους μεγάλους ροκ, βρε μπόμπιρα;», λες και η έμφυτη αφέλεια της ηλικίας μου είναι τόση που δε μου επιτρέπει να διαβάσω στο βλέμμα της ότι στην πραγματικότητα, βλέποντάς με έτσι αγέλαστο και αφηρημένο στα όρια της παραίτησης, ντρέπεται για λογαριασμό μου κι ας μην έχει καταλάβει λόγω της επίσης έμφυτης αφέλειάς της -άσχετης βεβαίως με την ηλικία της- ότι εγώ ντρέπομαι περισσότερο.

Όταν μπαίνουμε στο θέατρο ο ήλιος δεν έχει ακόμη δύσει. Δε θα μου έκανε καμία εντύπωση αν ήμασταν ολομόναχοι εδώ μέσα, κάτι που ναι μεν θα ήταν αρκετό για να με κάνει να ντραπώ ακόμη περισσότερο, αλλά τουλάχιστον θα εξασφάλιζε ότι δε θα ήταν και κανέναν μπροστά για να

με δει να βράζω στο φαιοκίτρινο ζουμί της ντροπής μου.

Αλλά δεν είμαστε μόνοι. Πάνω στη σκηνή τρεις-τέσσερις τεχνικοί τσεκάρουν ό,τι χρειάζεται να τσεκαριστεί σχεδόν μιάμιση ώρα πριν ξεκινήσει μία συναυλία. Ένας στερεώνει τις κιθάρες στις βάσεις τους. Ένας άλλος που δε βλέπω, αλλά ακούω, στην αρχή χτυπάει ρυθμικά την μπότα των ντραμς, και μετά εναλλάξ τότε το ταμπούρο και τότε το χάι-χατ.

Ένας ακόμη στέκεται μπροστά μπροστά, λίγα εκατοστά από το χείλος της σκηνής, τραβώντας τζούρες από το τσιγάρο που έχει στερεωμένο ανάμεσα στα χείλια του, και ανάμεσα στις τζούρες επαναλαμβάνει «ένα, ένα, ένα», με αργό αλλά σταθερό ρυθμό και με το τσιγάρο σταθερά κολλημένο στο κάτω χείλος, μόνο που το κάθε προηγούμενο «ένα» ακούγεται λίγο πιο χαμηλά ή λίγο πιο δυνατά από το επόμενο, κάτι που φαντάζομαι έχει να κάνει με έναν άλλο τύπο απέναντι από τη σκηνή, στο μεσαίο διάζωμα της κερκίδας, βαριεστημένο και σχεδόν περικυκλωμένο από εκατοντάδες διακόπτες, κάποιους από τους οποίους πειράζει κιόλας, κοιτάζοντας ταυτόχρονα τον καπνιστή που φοράει γυαλιά ηλίου οπότε κανείς δεν ξέρει πού κοιτάζει, αλλά για μια στιγμή θα έπαιρνα όρκο ότι κοιτάζει εμένα που τον κοιτάζω, και τότε ακριβώς κοιτάζω από την άλλη, για να αντιμετωπίσω την ντροπή μου με κάτι άλλο που με γαργαλάει εδώ και λίγα λεπτά – ένα περίεργα ηδονικό άγχος που φαντάζομαι ότι θα πλημμύριζε το σώμα ενός οποιουδήποτε επτάχρονου αν βρισκόταν έστω και με το ζόρι για πρώτη φορά σε ένα σύμπαν τόσα έτη φωτός μακριά από το δικό του όσα και η διαφορά ηλικίας ανάμεσα σε αυτόν και τους Άρχοντες του Ξένου Σύμπαντος, που βασικά είναι το Σύμπαν των Μεγάλων, ακόμη και αν αυτοί νομίζουν ότι είναι ροκ μόνο και μόνο επειδή ακούνε ροκ.

Την ξέρω αυτή την αίσθηση. Την έχω ξανανιώσει, πριν από ένα χρόνο. Και κάτι. Τότε που, όπως και τώρα, ο πατέρας μου με είχε πάρει ουσιαστικά με το ζόρι μαζί του στη Θεσσαλονίκη, για να δω κι εγώ από κοντά εκείνον που θέλοντας και μη θα σημάδευε τη ζωή του πατέρα μου, άρα και της οικογένειάς του. Μόνο που τελικά το μόνο που πρόλαβα να δω ήταν να ανοίγει η πόρτα του ασανσέρ από το οποίο, αν κρίνω από το ότι σχεδόν με ποδοπάτησαν μερικές δεκάδες αφιονισμένων οπαδών με παχύ, σοσιαλιστικό μουστάκι, κοντομάνικο βαμβακερό πουκάμισο και ιδρωμένες μασχάλες, γιατί μέσα από το ημιδιάφανο λευκό πουκάμισο φορούσαν υπόλευκο φανελάκι Μινέρβα, πρέπει να είχε μόλις βγει ο Ανδρέας (ένας ήταν, είναι και θα είναι ο Ανδρέας), για να ξεκινήσει την «αυτοκρατορική» του πομπή μέχρι την πιο πανηγυρική πολιτική συγκέντρωση της μεταπολιτευτικής Ελλάδας, μια ιστορική πολιτική στιγμή γεμάτη πλαστικές σημαίες, κλούβιες υποσχέσεις, και μάρκας «μ' έκαψες» μικρά ψηφιακά ρολόγια με πράσινους ήλιους που ανέτειλλαν με το πάτημα ενός κουμπιού κατά τη διάθεση αυτών που το πατούσαν. Κι εγώ το πατούσα συνέχεια.

Σήμερα που ο πατέρας μου με έχει σύρει μαζί του για να δω έναν άλλο, μουσικό αυτή τη φορά, ήρωά του, μπορώ να είμαι σίγουρος ότι η ντροπή μου θα πιάσει τόπο. Θα δω αυτόν που ήρθα να δω. Εντάξει. Μάλλον.

Κοντοστεκόμαστε για λίγο μπροστά στη σκηνή. Ο πατέρας μου παρατηρεί με προσοχή τις άδειες θέσεις που δεν είναι και λίγες. Είναι όλες οι θέσεις. «Αυτό θα μας πάρει ώρα», σκέφτομαι και του γυρίζω την πλάτη για να κοιτάξω ξανά προς τη σκηνή. Είμαι αρκετά ψηλός για να βλέπω τις στερεωμένες κιθάρες (μία μαύρη, μία κόκκινη και μία μαύρη με κιτρινοκόκκινες ζωγραφισμένες φλόγες) και αρκετά κοντός για να μη βλέπω τα ντραμς που προφανώς

είναι ακόμη στο πίσω μέρος της σκηνής και μάλλον ο ίδιος άνθρωπος που τα χτυπούσε και πριν από δύο λεπτά εξακολουθεί να τα χτυπάει και τώρα. *Ντουπ* η μπότα και ταυτόχρονα *τζςς* το χάι-χατ, δηλαδή ακούγεται κάτι σαν *ντου-τζςς* και αμέσως μετά *παααα* το ταμπούρο. *Ντου-τζςς*, *παααα*, *ντου-τζςς*, *παααα*, *ντου-τζςς*, *παααα*. Μετά από λίγο ακούγεται και ένα μεγάλο *πλατζςςςς*, σαν αυτά που μέχρι τότε είχα ακούσει μόνο από τους μουσικούς της φιλαρμονικής στις παρελάσεις, που βηματίζουν σαν μολυβένια στρατιωτάκια, και εντελώς τυχαία την ίδια στιγμή ο πατέρας μου με τραβάει λίγο από το χέρι κι εγώ καταλαβαίνω ότι αυτή είναι η Στιγμή που πρέπει να πάμε στις θέσεις μας. Είναι η στιγμή που ο πατέρας μου έχει ολοκληρώσει τους υπολογισμούς στο κεφάλι του και έχει βρει ακριβώς τις τρεις θέσεις που πρέπει πάση θυσία (καμία θυσία δηλαδή, είπαμε, μόνοι μας είμαστε εδώ πέρα) να καταλάβουμε, εκείνος, εγώ και η μάνα μου, κυρίως για να βλέπει εκείνος κάθε μορφασμό του Βασίλη και να μη χάσει ούτε μία από τις περίτεχνες θέσεις που θα πάρουν στην ταστιέρα της κάθε κιθάρας του τα δάχτυλα του αριστερού χεριού του Χρήστου Τόλου, που μαζί με τον Σπύρο τον Ποδάρα στα πλήκτρα είχαν ανοίξει το Καφέ Σαντάν, ενώ με την μπάντα τους, τους Νορμάλ, συνόδευαν πλέον τον Βασίλη στις περιοδείες του, γεμίζοντας τον μαγνησιακό ελληνισμό με τοπικιστική υπερηφάνεια.

Οι τρεις θέσεις είναι λίγο πιο ψηλά από εκεί που καταλήγει η νοητή γραμμή που ξεκινά από το ύψος της σκηνής. Είναι δηλαδή οι καλύτερες θέσεις, γιατί δεν είναι υπερβολικά ψηλά ώστε η απόσταση να στρεβλώνει την εικόνα της ήδη εντυπωσιακά στρεβλής μύτης του Βασίλη, αλλά αρκετά ψηλά ώστε απλώς να μη σου κόβουν τη θέα όσοι καθίσουν μπροστά σου. Αυτό βέβαια ισχύει αν είσαι ένας άνθρωπος με κανονικές διαστάσεις και όχι ένας άνθρωπος με

διαστάσεις παιδιού όπως είμαι εγώ απόψε που χωράω και περισσεύω μέσα σε αυτή την πλαστική λευκή θέση, κάτι που με κάνει να ντρέπομαι ακόμη περισσότερο, να νιώθω ακόμη πιο μικρός απ' όσο είμαι στην πραγματικότητα. Στην αρχή σκέφτομαι ότι εντάξει, τουλάχιστον έτσι μπορεί να μη με δει κανείς από όσους θα έρθουν σήμερα εδώ. Μετά όμως ως συνήθως συνεχίζω να σκέφτομαι και συνειδητοποιώ ότι ακόμη κι εμένα να μη δουν, θα δουν τον πατέρα μου και μία θέση μακριά τη μάνα μου κι επειδή θα μιλάνε οι δυο τους πάνω από το κεφάλι μου, θα προσέξουν κι εμένα κάπου εκεί, ανάμεσά τους.

Μία ώρα μετά η αλήθεια είναι ότι έχω σχεδόν πάψει να ντρέπομαι. Έχω αρχίσει να πλήττω. Πλέον δεν κοιτάζω καν την είσοδο του θεάτρου, εκεί απ' όπου εδώ και μιάμιση ώρα δεν έχει σταματήσει να μπαίνει κόσμος, γιατί ούτε εκεί συμβαίνει κάτι. Όσοι ήταν να μπουν, μπήκαν. Όσοι ήταν να καθίσουν, κάθισαν. Και όσοι δεν ήταν να καθίσουν κάθισαν ανάμεσα ή ακόμη και πάνω σε όσους ήταν να καθίσουν.

Θέλω να αρχίσει η συναυλία. Τόσο για να τελειώσει όσο πιο γρήγορα γίνεται όσο και για να μη μετατραπεί μέχρι να έρθει το πολυπόθητο τέλος της σε επεισοδιακό μαρτύριο, μιας και μπορώ να καταλάβω ότι ίσως και να είμαστε οι μόνοι τρεις θεατές εδώ μέσα που δεν έχουν στριμωχτεί. Πληρώσαμε για τρεις θέσεις, και σε αυτές θα καθίσουμε. Άνετα. «Εδώ δεν μπορούμε να κουνηθούμε και έχει θέση το μαλακισμένο», ακούω να λέει κάποιος από πίσω μας και με την άκρη του δεξιού μου ματιού κοιτάζω τον πατέρα μου, ελπίζοντας να μην το έχει ακούσει, ενώ κάτι μου λέει ότι το έχει παρακούσει αλλά αποφασίζει να μην κάνει τίποτα γι' αυτό. Πάλι καλά, σκέφτομαι και σαν από θαύμα εκείνη τη στιγμή σβήνουν τα φώτα. Πρώτα οι λευκοί προβολείς που φωτίζουν τον κόσμο. Μετά οι κόκκινοι, μπλε

και φούξια που φωτίζουν τη σκηνή. Ο κόσμος αρχίζει να φωνάζει, κάποιοι πολύ δυνατά και κάποιοι από αυτούς να χτυπάνε και παλαμάκια ταυτόχρονα. Όλοι μαζί σηκώνονται όρθιοι και οι περισσότεροι πατάνε πάνω στα καθίσματά τους. Αυτό δεν είναι κακό. Ακόμη και σε μένα που δεν έχω ξαναβρεθεί μέσα σε τόσο κόσμο, σε μία ροκ συναυλία, όλο αυτό μου φαντάζει λογικό. Την καταλαβαίνω την έξαψή τους, έστω και αν δεν τη νιώθω. Το κακό θα έρθει λίγα λεπτά αργότερα.

Οι κόκκινοι, μπλε και φούξια προβολείς ανάβουν ξανά, όχι δυνατά αυτή τη φορά, φωτίζοντας απαλά τη σκηνή που τώρα έχει πλημμυρίσει από καπνό που για να φαίνεται κόκκινος, μπλε και φούξια, πάει να πει ότι στην πραγματικότητα είναι λευκός και γι' αυτό φευγαλέα αναρωτιέμαι μπας και πηγάξει από κάποιον πυροσβεστήρα με χαλασμένη βαλβίδα. Μέσα από τον καπνό βαδίζουν σαν τον Κλιντ Ίστυγοντ ένας ένας οι μουσικοί μέχρι να πάει ο καθένας στη δική του προκαθορισμένη θέση επί σκηνής, να κοιταχτούν μεταξύ τους σαν να συνωμοτούν για κάτι και τότε να έρθει στο κέντρο της σκηνής αυτός για τον οποίο όλοι είμαστε εδώ απόψε, κάποιοι χωρίς καν τη θέλησή μας. Ο Βασίλης στέκεται πίσω από το μικρόφωνό του. Στέκεται αμίλητος κοιτάζοντας τα παπούτσια του (η πρώτη shoegaze εμπειρία της ζωής μου;). Τα δευτερόλεπτα κυλάνε βασανιστικά αργά. Ο Βασίλης εξακολουθεί να μη μιλάει. Απολαμβάνει, και καλά κάνει, το χειροκρότημα και τις κραυγές λατρείας – ποιος δε θα το έκανε; Και όταν το χειροκρότημα καταλαγιάσει, όταν οι κραυγές σταματήσουν, όταν όλοι μας καθίσουμε και πάλι στις θέσεις μας, ο Βασίλης θα κοιτάξει προς τα αριστερά, εκεί που στέκεται ο κιθαρίστας του, θα κάνει ένα νόημα κι εκείνος θα περάσει την πένα του πάνω απ' όλες τις χορδές της κιθάρας του, δίνοντας το σύνθημα να σηκωθούν και πάλι όλοι όρθιοι. Όλοι; Κάπου

στη μέση της κερκίδας υπάρχουν τρεις άνθρωποι. Ο καθένας κάθεται στη θέση του. Κανένας τους δε θέλει να σηκωθεί από αυτή. Και όλοι τους θέλουν να παρακολουθήσουν τη συναυλία. Έστω, οι δύο από τους τρεις. Γιατί ο ένας από τους τρεις θέλει απλώς να τελειώσει.

Γρήγορα κάνω την ειρήνη μου με το ότι όσα συμβαίνουν πάνω στη σκηνή απόψε εγώ δε θα τα δω. Είμαι υπερβολικά κοντός και κυρίως υπερβολικά αδιάφορος. Αφήνω τον κώλο μου να γλιστρήσει στο λευκό κάθισμά μου και κάνω το μόνο που μπορώ: παρατηρώ τι γίνεται μπροστά μου. Δηλαδή ακριβώς μπροστά μου, στις θέσεις της μπροστινής μας σειράς, που είναι και οι μόνες που μπορώ να δω. Δηλαδή βλέπω τις πολυκαιρισμένες λευκές πλάτες των καθισμάτων που έχουν αρχίσει να ξεφλουδίζουν σαν καμμένο δέρμα μετά τα πρώτα λαίμαργα μπάνια του Αυγούστου, αλλά εντάξει αυτές τις προσπερνάω στο δευτερόλεπτο, γιατί στο ύψος των ματιών μου είναι μερικοί κώλοι, τρεις αντρικοί, ένας γυναικείος και άλλος ένας που δεν ξέρω αν είναι αντρικός ή γυναικείος και χρειάζεται να σηκώσω το κεφάλι μου προς τα πάνω για να δω ροζ κρίκους να κρέμονται από τα αυτιά του κεφαλιού που συνδέεται μέσω πλάτης με το συγκεκριμένο κώλο για να μπορέσω τελικά να καταλάβω ότι πρόκειται για γυναικείο. Είμαι όμως υπερβολικά μικρός για να με ενδιαφέρουν οι γυναικείοι κώλοι, πόσω μάλλον οι όχι και τόσο ωραίοι -εφόσον μοιάζουν με αντρικούς- σαν και αυτόν. Δε θέλω να παρεξηγηθώ, αλλά απόψε ο κώλος που με μέλλει είναι ένας από τους αντρικούς αυτής της παρέας, και για αυτό ευθύνεται ο πατέρας μου.

Την πρώτη φορά που τραβάει λίγο την μπλούζα του ψηλότερου από την παρέα των πέντε όρθιων μπροστά μας, εκείνος δε γυρίζει καν το κεφάλι – ίσως και να μην κατάλαβε κάτι γιατί και οι πέντε τους προσπαθούν να ισορροπή-

σουν όρθιοι πάνω σε δύο μόνο καθίσματα, οπότε συνεχώς τραβάει ο ένας την μπλούζα του άλλου για να μην πέσουν όλοι μαζί, σαν ντόμινο. Τη δεύτερη φορά δεν του τραβάει απαλά τη μπλούζα. Τον σκουντάει αισθητά στη μέση, λίγο πάνω από τον κώλο που λέγαμε. Εκείνος, προσπαθώντας πάντα να μην πέσει, γυρίζει με φόρα μόνο το κεφάλι του προς τα πίσω, λες και ωσάν υπό εξορκισμό δεν είναι συνδεδεμένο με το υπόλοιπο σώμα του που «κοιτάζει» μπροστά, και πριν προλάβει να μιλήσει, ο πατέρας μου θα του πει με αυστηρό ύφος: «Σας παρακαλώ, παιδιά, καθίστε στις θέσεις σας γιατί δε βλέπουμε». Εκείνος δε θα πει τίποτα. Θα γυρίσει το κεφάλι μπροστά, συντονίζοντάς το με το υπόλοιπο σώμα, και θα συνεχίσει να τραγουδάει, να χειροκροτά, να γελάει, να κάνει ό,τι έκανε και πριν από ένα λεπτό, παραμένοντας όρθιος, πάνω στο μικρό κομμάτι από τα δύο πλαστικά καθίσματα που του αναλογεί. Όρθιος σηκώνεται και ο πατέρας μου, αγνοώντας τις παραινέσεις της μάνας μου να δώσει «τόπο στην οργή», την οργή που τον κυρίευσε μόλις άκουσε από την μπροστινή παρέα μεταξύ άλλων τις λέξεις «μαλάκας» και «γαμιέται». Τραβάει από το χέρι τον ψηλό της παρέας, που αυτή τη φορά γυρίζει κεφαλή τε και σώματι προς τα πίσω. «Τι είπες, ρε τσόγλανε;». Και ξαφνικά, παρόλο που η συναυλία συνεχίζεται κανονικά, είναι σαν η μουσική να έχει σταματήσει και όλοι οι προβολείς να έχουν πέσει πάνω μου. Κατεβάζω για πολλοστή φορά το βλέμμα. Λύνω τα δεμένα κορδόνια μου και μετά τα ξαναδένω. Ξύνω το κεφάλι μου. Κάνω σαν να μη συμβαίνει τίποτα. Ή μάλλον σαν να μην έχω καμία σχέση με αυτό που συμβαίνει δίπλα μου και μπροστά μου.

Τσόγλανος: «Τι θες, ρε άνθρωπε;»

Πατέρας: «Δε φτάνει που είσαι όρθιος και δε βλέπουμε, με βρίζεις κιόλας, ρε τσόγλανε;»

Τσόγλανος: «Πότε σε έβρισα, ρε;»

Πατέρας: «Με δουλεύεις κιόλας, ρε τσόγλανε; Παλουκωθείτε στις θέσεις σας, αλλιώς θα σας βγάλω σηκωτούς έξω. Ακουσ, ρε τσόγλανε, τι σου λέω;»

Και ο «τσόγλανος» άκουσε. Μόλις ο πατέρας μου σταμάτησε να του μιλάει και κάθισε ξανά, δίπλα μου, οι πέντε της μπροστινής παρέας κατέβηκαν από τις δύο θέσεις, και κακήν κακώς, ο ένας πάνω στον άλλο, κάθισαν σε αυτές. Ο «τσόγλανος» είχε στην αγκαλιά του μόνο τη μία από τις δύο γυναίκες της παρέας, εκείνη με τον ωραίο κώλο (τυχερός μέσα στην ατυχία του). Εκείνη κάτι του ψιθύρισε στο αυτί, εκείνος χαμογέλασε με τον τρόπο που το κάνουν αυτοί που χαμογελάνε για χάρη κάποιου άλλου, και συνέχισε να κοιτάζει μπροστά προσπαθώντας να πείσει τον εαυτό του ότι δεν έχει ντραπεί. Ότι δε θέλει να ανοίξει η μαρμαρίνη κερκίδα για να τον καταπιεί. Για μια στιγμή τον καταλαβαίνω, και θέλω να σηκωθώ από την καρέκλα μου, να πηδήξω στην μπροστινή σειρά και να κάτσω μαζί του, πάνω στα πόδια της γκόμενας που κάθεται στα δικά του πόδια. Μόνο για μία στιγμή. Γιατί την επόμενη το συνειδητοποιώ. Την επόμενη τον θυμάμαι. Θυμάμαι από πού τον ξέρω. Θυμάμαι τα πάντα.

Τα κρεβάτια που κάθε πρωί αναγκαζόμασταν να στρώνουμε σε φακέλους πιο αλφαδιασμένους και από λοκατζήδες, μόνο και μόνο γιατί το πλήρωμα της σκηνής που θα τα κατάφερνε καλύτερα από τις άλλες θα πήγαινε «εκδρομή» μέχρι την πλατεία του χωριού, 600 ολόκληρα μέτρα μακριά από το χώρο της κατασκήνωσης.

Τα γαριδάκια «Ό,τι κι ό,τι» που ψωνίζαμε από το περίπτερο της πλατείας και μας φαίνονταν πιο νόστιμα από ό,τι άλλο είχαμε φάει ποτέ, κάτι που υποθέτω είχε να κάνει με το ότι μέσα στην κατασκήνωση τρεφόμασταν με πατάτες γιαχνί που έβραζαν σε τεράστιες τσίγκινες μαρμίτες και κοτόπουλα που ψήνονταν μέχρι λίγο πριν την αποτέ-

φρωση σε ερεβώδεις φούρνους, έτσι για να χτίζεται σε ακόμη πιο στέρεες βάσεις το λοκατζίδικο πνεύμα μας.

Τα παιχνίδια εκβιασμένης ομαδικότητας, τους χορούς, το κρυφτό, τις παντομίμες και εκείνα τα αποτυχημένα ξυλόγλυπτα που προσπαθούσαμε τέσσερις-πέντε μαζί να σκαλίσουμε, και που όλα αυτά περιέργως τα κάναμε με το στανιό τα βράδια, μαζεμένοι στο υποτυπώδες γήπεδο μπάσκετ, στο κέντρο της κατασκήνωσης.

Τα ντους με το μονίμως μπουζί νερό και τις τουαλέτες με το πατσουλί αμμωνίας που σου προκαλούσε λιποθυμικές τάσεις, πότε έντονες και πότε πολύ έντονες, ανάλογα με την ώρα της ημέρας που η φύση σε έστελνε σε αυτές για ένα από τα δύο νούμερα.

Τις εβδομαδιαίες επισκέψεις των γονιών που έρχονταν, μας άφηναν γκοφρέτες, μπισκότα, γαριδάκια και γενικώς όσα ανθυγιεινά σνακ δε μας επέτρεπαν να τρώμε στο σπίτι, χαρτιά υγείας, καθαρά βρακιά και μετά μας άφηναν σύζυλους εκεί, όσο και αν κάποιοι από εμάς λέγαμε ξανά και ξανά ότι θέλουμε να γυρίσουμε πίσω.

Τους ομαδάρχες, που στα παιδικά μας μάτια φάνταζαν λίγο μικρότεροι από τους γονείς μας αλλά στην πραγματικότητα ήταν πολύ μικρότεροι. Ήταν μερικά κωλόπαιδα 18 χρόνων που έβγαζαν το καλοκαιρινό τους χαρτζιλίκι πουλώντας αφεντιλίκι με κάθε ευκαιρία σε ένα τσούρμο πρακτικά ανυπεράσπιστων νιάνιαρων.

Ξέρω ότι δεν ήταν όλοι οι ομαδάρχες τσογλάνια. Όπως ξέρω ότι όλοι οι μπάτσοι δεν είναι καθάρματα (αν και για αυτό δε θα έπαιρνα όρκο). Εκείνος όμως ο ομαδάρχης ήταν. Και εκείνος απόψε ήρθε εδώ, στο «ανοιχτό δημοτικό θέατρο» για να δει την ίδια συναυλία που με το ζόρι ήρθα να δω κι εγώ, αλλά με το έτσι θέλω δε σκόπευε να με αφήσει να τη δω. Μόνο που λογάριαζε χωρίς τον πατέρα μου.

«Είσαι εντάξει, αγόρι μου;» με ρωτάει η μάνα μου, κρα-

τώντας μου το χέρι, ενώ σηκώνομαι όρθιος πάνω στην καρέκλα μου. Οι από πίσω δε μου λένε τίποτα – εκμεταλλεύομαι την ελευθερία της χαριτωμένης (φαντάζομαι) εικόνας ενός επτάχρονου πιτσιρικά που χοροπηδάει πάνω στην καρέκλα του, ανάμεσα στους γονείς του, ενώ ο Βασίλης στη σκηνή φωνάζει (σε ποιον άραγε;) «Άσε με να κάνω λάθος». Χοροπηδάω με όλη μου τη δύναμη. Δεν ξέρω τους στίχους, αλλά φωνάζω ακατάληπτα. Όσο πιο δυνατά μπορώ. Όταν ο «τσόγλανος» γυρίζει προς τα πίσω σταματάω για λίγο τις φωνές, σταματάω και το χοροπηδηχτό. Για λίγα δευτερόλεπτα κοιταζόμαστε. Είμαι σίγουρος ότι δε με θυμάται. Δε με νοιάζει. Με νοιάζει ότι τον θυμάμαι εγώ. Αρχίζω και πάλι να φωνάζω και να χοροπηδάω, κοιτώντας τον στα μάτια, και όταν εκείνος γυρίζει μπροστά, συνεχίζω να τον κοιτάζω στον σβέρκο τόσο επίμονα που σχεδόν περιμένω ότι τα μάτια μου θα του ανοίξουν σαν λέξηερ δύο τέλειες τρύπες αρκετά μεγάλες για να χωρέσουν από ένα πλαστικό καλαμάκι για να του πιω το αίμα.

Δύο περίπου ώρες μετά είμαι τόσο ιδρωμένος που η μάνα μου επιμένει να φορέσω το «μπουφανάκι μου», για να μη συναχωθώ. Κάνω πως δεν την ακούω. Εκείνη κάνει πως δεν την πειράζει που για πολλοστή φορά κάνω πως δεν την ακούω. Βγαίνοντας από το θέατρο, βλέπω ότι η κυρία με το λαχούρ πουκάμισο είναι ακόμη μέσα στο κλουβί-εκδοτήριό της, σαν να περιμένει κάποιον που την ξέχασε κλειδωμένη εκεί να τη θυμηθεί τώρα που η συναυλία έχει πια τελειώσει. Όση ώρα περνάμε από δίπλα της, πάλι με κοιτάζει. Αυτή τη φορά της χαμογελάω λίγο και αυτό μάλλον της κάνει εντύπωση γιατί εκείνη σταματάει να χαμογελάει. Περπατάω στο λιμάνι, δίπλα στη βρόμικη θάλασσα κρατώντας το αριστερό χέρι του πατέρα μου και το δεξί της μάνας μου και πότε πότε σφίγγω τις παλάμες τους για να καταλάβουν ότι θέλω να με σηκώσουν για

λίγο στον αέρα. Καθόμαστε στην καφετέρια Μινέρβα και παραγγέλνουμε μια «ποικιλία», ένα πιάτο με ατάκτως αραδιασμένα μερικά προκατασκευασμένα κεφτεδάκια, τυράκια, σαλαμάκια, μία κουταλιά ρώσικης σαλάτας στο κέντρο, και μερικές πικρές ελιές στο κέντρο αυτής.

Δεν έχω ξαναφάει κάτι πιο νόστιμο.

*Βασίλης Παπακωνσταντίνου
-Ανοιχτό Δημοτικό Θέατρο
Βόλος 1986*